

УДК 336.563

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2\(2\)-280-295](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2(2)-280-295)

Гринюк Тетяна Анатоліївна, кандидат географічних наук, доцент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна, місто Київ, вул. Пирогова, 9, каб.33, тел. 8(050)9088130, <https://orcid.org/0000-0002-2170-2672>

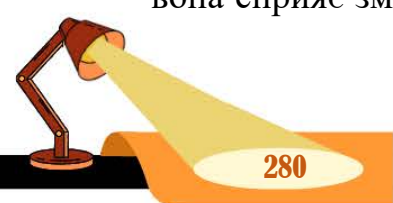
Буличева Тамара Валентинівна, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна, місто Київ, вул. Пирогова, 9, каб.73, тел. (044) 2393065

Логінова Анастасія Олександрівна, магістр географії, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна, місто Київ, тел. 8(050) 9088130

МІЖНАРОДНА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ФАНДРАЙЗИНГ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ І ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Анотація. Дослідження міжнародної проєктної діяльності є особливо важливим для українських вчених та фахівців, для всієї української спільноти нині в умовах глобалізації та зростаючої важливості міжнародних проєктів для багатьох галузей національної економіки та соціальної сфери країни. Актуалізується відповідний науковий інтерес з багатьох причин, серед яких російська збройна агресія проти України 2014 року, наслідки пандемії - коронавірусної хвороби століття COVID-19 та повномасштабне російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року.

Ця діяльність включає в себе фінансову та технічну допомогу, економічні проєкти, а також різноманітні програми і ініціативи, спрямовані на підтримку України в різних сферах. У теперішній час Україна отримує значну фінансову допомогу від міжнародних організацій, таких як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський союз і інші. Ці кошти використовуються для здійснення реформ, відновлення інфраструктури, підтримки бюджету і соціальних програм тощо, а міжнародні проєкти грають ключову роль у відновленні інфраструктури, житлового фонду та соціальних служб в постраждалих областях країни. Загалом, міжнародна проєктна діяльність є важливим інструментом для підтримки соціально-економічного розвитку як цивільного, так і військового сегменту та відновлення України, вона сприяє зміцненню національної економіки та покращенню якості життя

громадян. Міжнародна проєктна діяльність відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку та відновленні України, особливо в умовах геополітичних викликів, російської збройної агресії проти України з 2014 року та російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року, що триває і нині. Міжнародна підтримка стимулює реформаційні процеси в країні, що наближають перемогу. У цьому контексті, Україна повинна продовжувати співпрацювати з міжнародними партнерами та ефективно використовувати підтримку, яку вони надають, для досягнення сталого розвитку та підвищення якості життя свого населення. Репрезентована у статті інформація дозволяє здійснити аналіз та дійти висновків про важливість та стан взаємодії України і світової спільноти у боротьби з ворогом, про підтримку та допомогу світу на шляху до перемоги України.

Ключові слова: війна, відновлення, міжнародні проєкти, донорська діяльність, волонтерська допомога, фандрайзинг, Україна.

Hrynyuk Tetyana Anatolyivna, Ph.D of Geographical Sciences, Associate Professor, Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine, Ukraine, Kyiv city, str. Pirogov, 9 ,33 8(050)9088130, <https://orcid.org/0000-0002-2170-2672>

Bulycheva Tamara Valentynivna, Ph.D of Geographical Sciences, Associate Professor, Head of the tourism department, Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine, Ukraine, Kyiv city, str. Pirogov, 9, 73, (044) 2393065

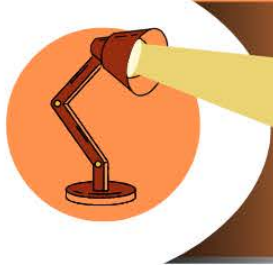
Loginova Anastasia Oleksandrivna, Master of Geography, Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine, Ukraine, Kyiv city, str. Pirogov, 9 ,33, 8(050) 9088130

INTERNATIONAL PROJECT ACTIVITY AND FUNDRAISING IN SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT AND RESTORATION OF UKRAINE DURING THE WAR

Abstract. The study of international project activities is especially important for Ukrainian scientists and specialists, for the entire Ukrainian community now in the context of globalization and the growing importance of international projects for many sectors of the national economy and social sphere of the country. Relevant scientific interest is being actualized for many reasons, including the Russian armed aggression against Ukraine in 2014, the consequences of the pandemic - the coronavirus disease of the century of COVID-19 and the full-scale Russian invasion of Ukraine on February 24, 2022.

This activity includes financial and technical assistance, economic projects, as well as various programs and initiatives aimed at supporting Ukraine in various

fields. Currently, Ukraine receives significant financial assistance from international organizations such as the International Monetary Fund, the World Bank, the European Union and others. These funds are used to implement reforms, restore infrastructure, support the budget and social programs, etc., and international projects play a key role in restoring infrastructure, housing and social services in the affected areas of the country. In general, international project activity is an important tool for supporting the socio-economic development of both the civilian and military segments and restoring Ukraine, it contributes to strengthening the national economy and improving the quality of life of citizens. International project activity plays an important role in the socio-economic development and restoration of Ukraine, especially in the context of geopolitical challenges, the Russian armed aggression against Ukraine since 2014 and the ongoing Russian invasion of Ukraine on February 24, 2022. International support stimulates reform processes in the country that bring victory closer. In this context, Ukraine should continue to cooperate with international partners and effectively use the support they provide to achieve sustainable development and improve the quality of life of its population. The information presented in the article allows us to analyze and come to conclusions about the importance and state of interaction between Ukraine and the world community in the fight against the enemy, about the support and assistance of the world on the way to the victory of Ukraine.

Keywords: war, recovery, international projects, donor activities, volunteer assistance, fundraising, Ukraine.

Постановка проблеми. Розвиток України під час російсько-української війни, був серйозно ускладнений і вплинув на численні аспекти соціально-економічного життя країни. Повномасштабне російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року призвело до втрати державою частини її території, а також окремих індустрій і виробництв промисловості та сільського господарства, що суттєво позначилося на економіці та соціальному розвитку країни. Загальні збитки, завдані Україні внаслідок російського вторгнення, оцінюються у десятки мільярдів доларів США. Зокрема, Київська школа економіки оцінює прямі збитки у \$95,5 мільярдів, а непрямі – у \$126,8 мільярдів [1,7]. З початку російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року Україна витрачає значну частину державного бюджету на військові операції, на підтримку військової інфраструктури, що призвело до скорочення видатків на соціальні програми та цивільні інфраструктурні проекти. В силу об'єктивних викликів та загроз держава спрямувала зусилля на залучення іноземних інвестицій для фінансування низки проектів. Також, російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року призвело до масової міграції населення, що включає біженців (зовнішня міграція) і внутрішньо переміщених осіб (внутрішня міграція). Така масова внутрішня міграція створила навантаження на соціальну

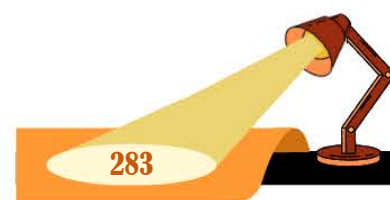
інфраструктуру в приймаючих областях України. Війна також завдала значних збитків експортному потенціалу України. Внаслідок блокування морських портів було призупинено експорт зернових, металів та інших важливих товарів. Це призвело до зниження надходжень валюти в Україну та погіршення її економічного становища у 2022-2023рр. Російське вторгнення мало на меті, також, розв'язання гуманітарної кризи на українських територіях зі значними людськими стражданнями, включаючи втрати життів та пошкодження інфраструктури. Це вимагає потужних зусиль міжнародної спільноти для надання гуманітарної допомоги, фінансової підтримки, волонтерських ініціатив з метою відновлення постраждалих областей України всупереч діям ворога [8].

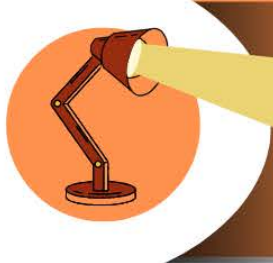
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідниками міжнародних донорських проєктів та фандрайзингу є, в першу чергу, зарубіжні науковці – Lake R., Toal R., в Україні, переважно, сучасні економісти та науковці інших напрямів, серед яких Бабій О., Боднарчук І., Волосович С., Василенко А., Двудіт З., Демчук Н., Кобзарев О., Кулініч О., Соколова А., Стасів Н., Теслюк С., Ткачов Д., Матвійчук Н., Моторнюк У., Петрик О., Чернявська О. та ін. [1,2,7].

Мета статті – аналіз впливу міжнародних проєктів і донорства міжнародних організацій, фандрайзингу на соціально-економічний розвиток України під час війни та повномасштабного російського вторгнення 24 лютого 2022 року.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародна проєктна діяльність та фандрайзинг відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку і відновленні України. Вони є важливим інструментом для залучення міжнародної допомоги та реалізації важливих **соціально-гуманітарних проєктів**. Міжнародна проєктна діяльність передбачає співпрацю між різними зацікавленими сторонами, зокрема між урядами, міжнародними організаціями, приватним сектором та громадськими організаціями. Вона дозволяє реалізувати масштабні проєкти, які неможливо було б реалізувати силами однієї організації. Фандрайзинг – це процес залучення коштів на реалізацію певної мети. Він є важливим елементом міжнародної проєктної діяльності, оскільки дозволяє забезпечити фінансування проєктів [2,7]. У соціально-економічному розвитку і відновленні України міжнародна проєктна діяльність та фандрайзинг використовуються для реалізації таких завдань:

- подолання наслідків російської агресії: відновлення зруйнованих інфраструктури, житла, закладів освіти та охорони здоров'я; надання гуманітарної допомоги постраждалим від війни;
- розвиток економіки: створення нових робочих місць, підтримка малого та середнього бізнесу;
- соціальні реформи: розвиток освіти, охорони здоров'я, соціальної сфери;

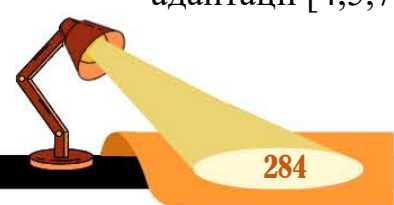

– екологічний розвиток: захист навколишнього середовища, боротьба зі зміною клімату.

В Україні вже реалізуються ряд успішних міжнародних проєктів, які сприяють соціально-економічному розвитку та відновленню країни. Наприклад, у рамках проєкту «Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу в Україні» було надано гранти українським підприємцям для розвитку їхніх бізнесів, а у рамках проєкту «Відновлення зруйнованих шкіл в Україні» було відновлено понад 54 шкіл, які були зруйновані внаслідок російської агресії [7].

З початком повномасштабної війни в Україні, міжнародна спільнота надала значну гуманітарну допомогу українському народу. Однією з найважливіших міжнародних організацій, що надавала гуманітарну допомогу Україні, є ООН. Через своє Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) ООН надала Україні понад 2,5 мільйона тонн гуманітарної допомоги. Ця допомога включає в себе продовольство, воду, одяг, медичні препарати, а також предмети першої необхідності тощо. Крім ООН, гуманітарну допомогу Україні надавали також інші міжнародні організації, такі як Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ), ЮНІСЕФ, Всесвітня продовольча програма (ВПП), а також уряди багатьох країн. [3,7].

Надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам є одним із пріоритетних напрямів соціально-гуманітарної діяльності уряду України в умовах війни. Для цього реалізовано низку проєктів, які спрямовані на забезпечення ВПО житлом, харчуванням, медичною допомогою та іншими необхідними ресурсами. Одним із найбільш масштабних проєктів є «Турбота», який реалізується Мінсоцполітики спільно з Міжнародною організацією з міграції (МОМ). У рамках цього проєкту ВПО отримують щомісячну грошову допомогу на проживання у розмірі 2000 гривень для дорослих та 3000 гривень для дітей та осіб з інвалідністю. Станом на 1 вересня 2023 року допомогу отримали понад 6,5 мільйона ВПО. Ще одним важливим проєктом є «Повернення додому», який реалізується Мінреінтеграції спільно з МОМ та іншими міжнародними організаціями. У рамках цього проєкту ВПО, які бажають повернутися до своїх домівок у звільнених від російських військ населених пунктах, отримують допомогу у відновленні житла, влаштуванні на роботу та інших аспектах повсякденного життя. Крім того, для ВПО реалізовано низку інших проєктів, які спрямовані на забезпечення їхніх основних потреб. Наприклад, проєкт «Допомога сім'ям з дітьми», у рамках якого сім'ям з дітьми надається матеріальна допомога, а також проєкт «Допомога особам з інвалідністю», у рамках якого особам з інвалідністю надається фінансова підтримка, а також послуги реабілітації та соціальної адаптації [4,5,7].

У цілому, реалізація цих проєктів дозволяє забезпечити ВПО базовими життєвими потребами та сприяє їхній інтеграції у суспільство. Деякі конкретні приклади реалізації проєктів з надання допомоги на проживання ВПО:

- у Києві та Київській області за сприяння МОМ відкрито понад 100 центрів підтримки ВПО, у яких вони можуть отримати допомогу з питань житла, харчування, медичного обслуговування, працевлаштування та інших;
- у Дніпропетровській області за підтримки уряду США реалізовано проєкт з будівництва тимчасового житла для ВПО;
- у Запорізькій області за підтримки Європейського Союзу реалізовано проєкт з відновлення житла для ВПО, яке було пошкоджено або зруйноване внаслідок бойових дій.

Ці проєкти є важливим внеском у забезпечення гуманітарної допомоги ВПО та сприяють їхньому поверненню до нормального життя [4,7].

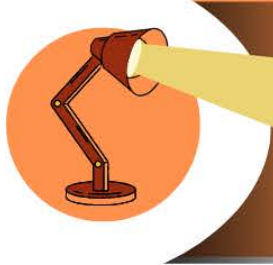
Іншим пріоритетним напрямом соціально-гуманітарної діяльності уряду України в умовах війни є забезпечення життєдіяльності населення, яке залишилося в зоні активних бойових дій, що включає надання гуманітарної допомоги, зокрема продовольства, води, медикаментів тощо. Сюди можна віднести:

- **проєкти з надання гуманітарної допомоги:** це найважливіший напрямок роботи, який включає в себе надання продовольства, води, одягу, медикаментів та інших необхідних товарів і послуг. Гуманітарну допомогу надають як безпосередньо постраждалим, так і через неурядові організації, наприклад, проєкт «Гуманітарна допомога Україні», який реалізує Міжнародний комітет Червоного Хреста, що передбачає надання продовольства, води, одягу, медикаментів та інших необхідних товарів і послуг жителям зони бойових дій;

- **проєкти з надання медичної допомоги:** ці проєкти спрямовані на забезпечення доступу до медичних послуг для постраждалих від бойових дій, вони включають в себе створення мобільних медичних пунктів, надання медичної допомоги в лікарнях та інших медичних установах, а також надання психологічної допомоги. Прикладом є численні проєкти міжнародної організації «Лікарі без кордонів» (Médecins Sans Frontières (MSF)), яка надала Україні понад 100 тонн медичних товарів, включаючи хірургічні інструменти, препарати для лікування травм, медикаменти для лікування хронічних захворювань та засоби для лікування психічних розладів тощо [7];

- **проєкти з надання освітніх послуг:** ці проєкти спрямовані на забезпечення доступу до освіти для дітей і молоді, які залишилися в зоні бойових дій, вони включають в себе відкриття шкіл і садочків, а також надання освітніх послуг через онлайн-платформи, наприклад, проєкт «Спільно до навчання» – інноваційна ініціатива, яку створено «Освіторією» у співпраці з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та з підтримкою Міністерства освіти і

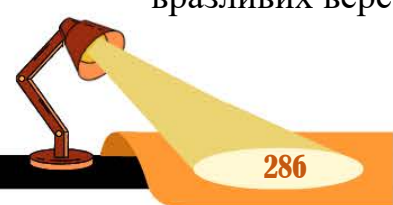
науки України. Метою цієї ініціативи є надання підтримки батькам та вчителям у часи війни з метою забезпечення неперервного освітнього процесу та забезпечення можливості безперервного навчання дітей [8].

- **проекти з надання соціальних послуг:** ці проекти спрямовані на підтримку найбільш вразливих верств населення, таких як люди похилого віку, люди з інвалідністю, сім'ї з дітьми, вони включають в себе надання продуктових наборів, грошової допомоги, а також соціальних послуг, таких як послуги з догляду за дітьми та людьми похилого віку. До цієї категорії відноситься безліч проектів, серед яких: проект «Діти в тилу» від фонду «Таблеточки», що надає психологічну підтримку дітям, які постраждали від війни; проект «Волонтерська кухня» від ГО «Волонтерський штаб» надає харчування переселенцям і людям, які залишилися в зоні бойових дій, проект працює в кількох містах України і щодня готує і доставляє тисячі порцій їжі; проект «Пора жити» від ГО «Світло», що надає психологічну підтримку людям, які втратили близьких внаслідок війни, проект включає в себе індивідуальні консультації з психологами, групові заняття та інші заходи тощо [4,5,7].

Важливо зазначити, що Міністерство соціальної політики України координує багато соціально-гуманітарних проектів під час війни. З початком Російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року Міністерство соціальної політики разом з Національною соціальною сервісною службою України та регіональними департаментами соціального захисту трансформувало програму «Допомога поруч», що раніше була спрямована на допомогу вразливим верствам населення під час Пандемії коронавірусної хвороби 2019 у надання допомоги для внутрішньо переміщених осіб з початку російського вторгнення та залучило до надання гуманітарної допомоги цією програмою перших міжнародних донорів, зокрема, Представництво Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) в Україні, посольство США в Україні та Посольство Словаччини в Україні тощо, а 1 березня 2022 року для Міністерства соціальної політики Національним банком України було відкрито мультивалютний рахунок для отримання коштів від міжнародних партнерів і донорів в трьох іноземних валютах (доларах США, євро та британських фунтах) для забезпечення першочергових потреб вразливим верствам населення, на який того ж дня почала надходити фінансова допомога з вісімнадцяти країн світу (США, Польща, Німеччина, Литва, Латвія, Естонія, Франція, Іспанія, Італія, Велика Британія, Нідерланди, Австрія, Словенія, Туреччина, Данія, Фінляндія, Бельгія, Португалія) [4,5,7].

За час російського вторгнення 2022-2023 рр. на гуманітарний рахунок Мінсоцполітики надійшло 559 369 681 гривень від різних міжнародних донорів, які було розподілено наступним чином:

– 139 638 419,46 гривень (23%) на задоволення продовольчих потреб вразливих верств населення;

- 100 000 000 гривень (12%) на забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб з числа багатодітних сімей;
- 51 909 000 гривень (10%) на забезпечення деокупованих територій паливом;
- 41 945 580,61 гривень (10%) на забезпечення деокупованих територій одягом і взуттям;
- 24 731 150 гривень (6%) на забезпечення електропостачанням;
- 20 078 082,34 гривень (5%) на оплату інших заходів;
- 14 849 961 гривень (3%) на евакуацію цивільного населення;
- 13 892 499,64 гривень (3%) на розміщення евакуйованих громадян;
- 13 423 979,43 гривень (3%) на забезпечення медичними засобами;
- 12 264 250 гривень (3%) на забезпечення іншою гуманітарною допомогою [4,5,7].

Отже, міжнародна проєктна діяльність та фандрайзинг відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку України, особливо під час складних подій у країні, таких як Російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року.

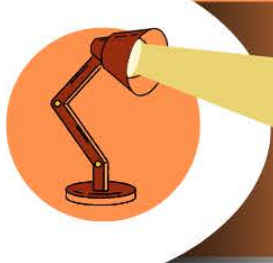
Надзвичайно важливе значення міжнародної проєктної діяльності та фандрайзингу у відновлювальних інфраструктурно-економічних проєктах. Російсько-українська війна завдала значних руйнувань інфраструктурі та економіці України. Внаслідок бойових дій було пошкоджено або зруйновано понад 200 тисяч будівель, зокрема житлові будинки, школи, лікарні, промислові підприємства. Також було пошкоджено або знищено понад 25 тисяч кілометрів доріг і мостів.

Для відновлення України необхідна масштабна міжнародна допомога. Уряди країн світу, міжнародні організації та приватні компанії вже анонсували чи реалізують низку міжнародних проєктів з відновлення української інфраструктури та економіки.

Одним із найважливіших напрямів міжнародної допомоги є відновлення житлового фонду. Уряд України оцінює потреби в житлі для внутрішньо переміщених осіб у 200 тисяч квартир. Для їхнього будівництва заплановано залучити кошти від міжнародних фінансових установ, зокрема Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) та Світового банку. Деякі конкретні приклади міжнародних ініціатив з відновлення української інфраструктури та економіки:

- Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) виділив Україні 1 мільярд євро на відновлення житлового фонду та інфраструктури;
- Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) виділив Україні 1,5 мільярда євро на відновлення енергетичної та транспортної інфраструктури;
- Світовий банк виділив Україні 1,5 мільярда доларів на відновлення сільського господарства, охорони здоров'я та освіти;

- Уряд США виділив Україні 10 мільярдів доларів на відновлення інфраструктури та економіки;
- Уряд Великої Британії виділив Україні 1,2 мільярда фунтів стерлінгів на відновлення житлового фонду та інфраструктури;
- Уряд Канади виділив Україні 1 мільярд доларів на відновлення інфраструктури та економіки; [4,5,7].

Ці ініціативи є важливим кроком на шляху до відновлення України після російсько-української війни, однак для їхньої реалізації необхідні значні фінансові ресурси та політична воля міжнародної спільноти.

Важливо зазначити і План відновлення України, представлений урядом України на конференції в Лугано 4-5 липня 2022 року, що включає в себе понад 1000 проєктів у 10 ключових сферах, зокрема:

- відновлення та модернізація житла та інфраструктури регіонів (150-250 млрд дол. США);
- енергетика та екологія (75-100 млрд дол. США);
- інфраструктура (25-30 млрд дол. США);
- індустрія та сільське господарство (75-100 млрд дол. США) тощо [74].

Проєкти у цих сферах спрямовані на відновлення зруйнованої внаслідок російської агресії інфраструктури, економіки та соціальної сфери України. Вони також передбачають модернізацію країни відповідно до європейських стандартів та забезпечення її стійкого розвитку в майбутньому. Деякі з ключових проєктів у рамках плану відновлення України включають:

- відновлення зруйнованих житлових будинків, шкіл, лікарень та інших об'єктів соціальної інфраструктури;
- реконструкція та модернізація енергетичної інфраструктури, включаючи мережі електропостачання, газопостачання та теплопостачання;
- розвиток відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова енергія;
- реконструкція та модернізація транспортної інфраструктури, включаючи автомобільні дороги, залізниці та аеропорти;
- розвиток промисловості, зокрема, галузей переробки, машинобудування та аграрного сектору;
- модернізація сільського господарства, включаючи розвиток інфраструктури, підвищення продуктивності та забезпечення продовольчої безпеки;
- розвиток цифрової економіки та інфраструктури;
- реформування освіти та науки, спрямоване на підвищення якості освіти та підготовки кадрів для сучасної економіки;
- створення безпечних умов для життя та розвитку громадян України тощо.

План відновлення України є амбітним і потребує значних інвестицій. За оцінками уряду України, загальна вартість планованих проєктів становить

близько 750 млрд дол. США. Уряд України вже отримав значну міжнародну допомогу для відновлення країни. Зокрема, у липні 2022 року на конференції в Лугано було анонсовано надання Україні близько 100 млрд дол. США міжнародної допомоги. План відновлення України є важливим кроком на шляху до відбудови країни після російської агресії. Він спрямований на створення безпечної, процвітаючої та демократичної України.

Важливе значення міжнародної проєктної діяльності та фандрайзингу у військових та організаційно-дослідницьких проєктах в Україні під час війни. Міжнародна проєктна діяльність та фандрайзинг відіграють важливу роль у забезпеченні України військовою технікою, озброєнням, боєприпасами та іншими необхідними Україні ресурсами для забезпечення обороноздатності країни під час російсько-української війни. Основними напрямками міжнародної проєктної діяльності у військових проєктах є:

1) Закупівля зброї та військового обладнання здійснюється за різними програмами та схемами. Україна закуповує зброю та військове обладнання за власні кошти, або ж отримує їх у якості військової допомоги від інших країн. У ході російсько-української війни міжнародна спільнота надає Україні значну військову допомогу, включаючи зброю, військове обладнання та інші необхідні ресурси. Ця допомога відіграє важливу роль у забезпеченні обороноздатності України та відбитті російської агресії [3,6].

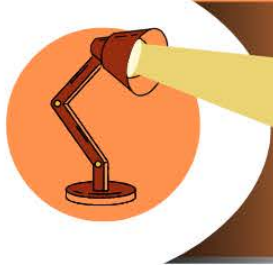
Станом на 1 вересня 2023 року, найбільшу військову допомогу Україні надали такі країни:

Сполучені Штати Америки. США є лідером у наданні військової допомоги Україні. Станом на 1 вересня 2023 року США надали Україні військової допомоги на суму понад 8 мільярдів доларів США. До цієї допомоги входять: 155-мм гаубиці M777; 105-мм гаубиці M119; 82-мм міномети M252; протитанкові ракетні комплекси Javelin; переносні зенітно-ракетні комплекси Stinger; дрони-камікадзе Switchblade; протикорабельні ракети Harpoon; системи радіоелектронної боротьби; безпілотні літальні апарати (БПЛА); боєприпаси та інше військове обладнання тощо.

Велика Британія. Велика Британія є другим за величиною донором військової допомоги Україні. Станом на 1 вересня 2023 року Велика Британія надала Україні військової допомоги на суму понад 2,8 мільярдів фунтів стерлінгів. До цієї допомоги входять: 155-мм самохідні гаубиці AS-90; 80-мм протитанкові ракетні комплекси NLAW; 120-мм міномети; системи радіоелектронної боротьби; безпілотні літальні апарати; боєприпаси та інше військове обладнання тощо.

Німеччина. Німеччина є третім за величиною донором військової допомоги Україні. Станом на 1 вересня 2023 року Німеччина надала Україні військової допомоги на суму понад 2,2 мільярди євро. До цієї допомоги входять: 155-мм самохідні гаубиці Panzerhaubitze 2000; 30-мм самохідні

артилерійські установки Marder; 80-мм протитанкові ракетні комплекси Milan; 120-мм міномети; системи радіоелектронної боротьби; безпілотні літальні апарати; боєприпаси та інше військове обладнання тощо.

Канада. Канада є четвертим за величиною донором військової допомоги Україні. Станом на 1 вересня 2023 року Канада надала Україні військової допомоги на суму понад 1,3 мільярда канадських доларів. До цієї допомоги входять: 155-мм гаубиці M777; 105-мм гаубиці M119; 81-мм міномети; протитанкові ракетні комплекси Javelin; переносні зенітно-ракетні комплекси Stinger; безпілотні літальні апарати; боєприпаси та інше військове обладнання тощо [3,6].

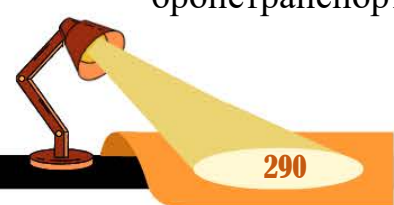
Польща. Польща є п'ятим за величиною донором військової допомоги Україні. Станом на 1 вересня 2023 року Польща надала Україні військової допомоги на суму понад 1,1 мільярда доларів США. До цієї допомоги входять: танки T-72; БМП-1; 2S1 Gvozdika самохідні гаубиці; 2K22 Tunguska самохідні зенітно-артилерійські комплекси; протитанкові ракетні комплекси Javelin; переносні зенітно-ракетні комплекси Stinger; безпілотні літальні апарати; боєприпаси та інше військове обладнання тощо.

Крім цих країн, значну військову допомогу Україні надали також такі країни, як: Франція; Італія; Іспанія; Румунія; Чехія; Словаччина; Туреччина; Ізраїль; Австралія; Нова Зеландія; Південна Корея; Японія тощо.

2) Розробка та виробництво зброї та військового обладнання є іншим важливим видом міжнародної проєктної діяльності у військовій сфері. Цей вид діяльності передбачає розробку та виробництво зброї та військового обладнання в Україні або за її межами. У ході російсько-української війни Україна активно співпрацює з іншими країнами у розробці та виробництві зброї та військового обладнання. Ця співпраця дозволяє Україні підвищувати обороноздатність та забезпечувати власні потреби у зброї та військовому обладнанні [3,6].

3) Підготовка та навчання військових кадрів є важливою складовою міжнародної військової допомоги Україні. Вона дозволяє підвищити боєздатність українських Збройних Сил та допомогти їм у боротьбі з російською агресією. Підготовка та навчання військових кадрів здійснюється за різними програмами та напрямками. Серед них можна виділити такі:

1. Підготовка та навчання операторів та екіпажів зброї та військового обладнання. Цей напрям підготовки передбачає навчання українських військових кадрів на сучасній зброї та військовому обладнанні, яке поставляється Україні західними партнерами. У рамках цієї підготовки Сполучені Штати Америки та інші країни Організації Північноатлантичного договору (НАТО) у 2022-2023 рр. провели навчання понад 200 українських військових (інформація станом на травень 2022 року) на гаубицях M777, бронетранспортерах M-113, мобільних радіолокаційних системах протипо-

вітряної оборони Q-64, реактивних системах залпового вогню HIMARS, танках Abrams та інших системах озброєння. Тренування українських військових відбулися у країнах Східної Європи, Німеччині і Великій Британії.

2. Підготовка та навчання командирів. Цей напрям підготовки передбачає навчання українських військових кадрів навичкам командування та управління військами. У рамках цієї програми Великобританія та інші країни Організації Північноатлантичного договору (НАТО) проводять навчання українських військових на курсах офіцерського складу та штабних курсах [3,6,7].

Міжнародна підготовка та навчання командирів українських військових є важливим компонентом реформування Збройних Сил України та їхньої інтеграції до НАТО. Ці проєкти спрямовані на підвищення професійних знань і навичок українських командирів, а також на їхню підготовку до ведення сучасних воєнних дій. Деякі приклади міжнародних проєктів підготовки та навчання командирів для українських військових:

Програма «Об'єднані зусилля» (United Efforts) – це спільна програма НАТО та України, яка спрямована на підготовку командирів від рівня взводу до рівня бригади. Програма включає в себе теоретичні та практичні заняття з таких тем, як тактика, управління військами, планування бою, логістика, міжнародне право та гуманітарне право [3,7].

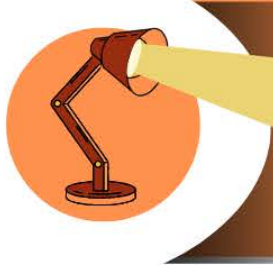
Програма «Військовий лідер» (Military Leader) – це програма, яка фінансується Міністерством оборони Сполучених Штатів Америки. Програма спрямована на підготовку командирів від рівня роти до рівня батальйону. Програма включає в себе теоретичні та практичні заняття з таких тем, як лідерство, командування, управління військами, планування бою та бойова підготовка.

Програма «Операції з підтримання миру» (Peacekeeping Operations) – це програма, яка фінансується Європейським Союзом. Програма спрямована на підготовку командирів від рівня взводу до рівня батальйону для участі в міжнародних операціях з підтримання миру. Програма включає в себе теоретичні та практичні заняття з таких тем, як міжнародне право, гуманітарне право, тактика, управління військами та планування бою.

Міжнародна підготовка та навчання командирів українських військових відіграють важливу роль у зміцненні обороноздатності України та її інтеграції до НАТО. Ці проєкти допомагають українським командирам набути необхідних знань і навичок для ведення сучасних воєнних дій та участі в міжнародних операціях з підтримання миру [4,5,6,7].

3. Підготовка та навчання військових медиків. Цей напрям підготовки передбачає навчання українських військових кадрів навичкам надання медичної допомоги в польових умовах. Найбільш цікавим прикладом цього напрямку підготовки є проєкт курсів з тактичної медицини «Tactical

Combat Casualty Care», створені за участі Всеукраїнської Ради Реанімації, Громадської організації «Реформація», Американсько-української медичної фундації, спільно з Об'єднаною агенцією травми Військово-медичної служби Сполучених Штатів Америки та Комітетом з тактичної бойової допомоги пораненим, серед яких: курси бійця-рятувальника, курси для всіх військово-службовців та курси бойового медика тощо.

Зазначені курси тактичної медицини надають військовим медикам глибокі знання щодо основних принципів медичної допомоги в польових умовах. Курси тактичної медицини сприяють підвищенню професійної компетентності військових медиків і забезпечують їх здатність реагувати на надзвичайні обставини з високим рівнем впевненості та ефективністю.

Фандрайзинг у військових проєктах для України у 2022-2023 рр. був надзвичайно успішним, за цей час було зібрано мільярди доларів США на підтримку Збройних сил України та інших військових формувань. Основними джерелами фінансування були приватні пожертвування від громадян України та інших країн, а також державна підтримка від країн-партнерів. Приватні пожертвування були здійснені через різні платформи, включаючи офіційні сайти Збройних сил України, благодійні організації та соціальні мережі.

Фандрайзинг у військових проєктах для України відіграв важливу роль у забезпеченні обороноздатності країни, завдяки цим коштам Збройні сили України отримали можливість закупити необхідне обладнання та озброєння, що дозволило їм успішно відбивати російську агресію. Серед деяких конкретних прикладів успішних фандрайзингових проєктів на підтримку України:

Проєкт «United24». Проєкт було запущено 24 березня 2022 року. Наразі через нього зібрано понад 7 мільярдів доларів США. Кошти використовуються на різні потреби, зокрема:

- підтримку Збройних сил України;
- гуманітарну допомогу постраждалим від війни;
- відновлення України після війни.

До проєкту «United24» долучилися приватні особи, підприємства та організації з усього світу, серед них – уряди країн-партнерів України, міжнародні організації, благодійні фонди, компанії та знаменитості. Проєкт «United24» є ефективним інструментом для збору коштів на допомогу Україні. Він дозволяє швидко та прозоро передавати кошти на потреби, що є найважливішими для України в умовах війни. Деякі з ключових переваг проєкту «United24»:

- міжнародна підтримка: проєкт підтримується урядами країн-партнерів України, міжнародними організаціями та благодійними фондами;
- прозорість: кошти, зібрані через проєкт, витрачаються на потреби, що є найважливішими для України;

– простота використання: пожертвувати кошти через проєкт можна за допомогою банківської картки, електронних гаманців або інших способів [4,5,6,7].

Проєкт «United24» є важливою платформою для збору коштів на допомогу Україні, він допомагає Україні протистояти російській агресії та відновитися після війни. Проєкт «Повернись живим», який був запущений ще у 2014 році для підтримки українських військових на Донбасі.

Мета проєкту – зберегти життя українських військових, підвищивши їхню ефективність, для цього через проєкт збираються кошти та закуповуються для ЗСУ необхідне обладнання, зброя, а також надається допомога у навчанні та реабілітації військових тощо.

За час свого існування проєкт «Повернись живим» зібрав понад 210 мільйонів доларів США. Ці кошти були використані для закупівлі: зброї та боєприпасів; військової техніки, включаючи дрони, безпілотні літальні апарати та бронетехніку; засобів зв'язку та розвідки; медичного обладнання; засобів захисту. Організація також надає допомогу у навчанні військових, зокрема: підготовку снайперів; підготовку саперів; підготовку артилеристів; підготовку операторів безпілотних літальних апаратів тощо. Проєкт «Повернись живим» є однією з найуспішніших благодійних організацій в Україні. Її діяльність є важливою складовою підтримки Збройних Сил України у боротьбі з російською агресією.

Фандрейзинг у військових проєктах для України продовжуватиме залишатися важливим джерелом фінансування для Збройних сил України та інших військових формувань у найближчі роки.

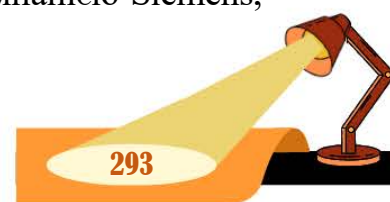
У організаційно-дослідницьких проєктах міжнародна проєктна діяльність та фандрайзинг використовуються для вирішення багатьох завдань, зокрема:

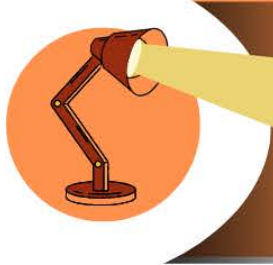
- розвиток наукових досліджень: міжнародна проєктна діяльність сприяє залученню українських науковців до міжнародних наукових проєктів, а фандрайзинг допомагає забезпечити фінансування таких проєктів;

- підготовка кадрів: міжнародна проєктна діяльність сприяє обміну досвідом між українськими та закордонними фахівцями, а фандрайзинг допомагає забезпечити фінансування програм підготовки та перепідготовки кадрів;

- запровадження інновацій: міжнародна проєктна діяльність сприяє поширенню в Україні передових технологій та практик, а фандрайзинг допомагає забезпечити фінансування інноваційних проєктів [4,5,6,7].

Проєкт «Розвиток інновацій у сфері енергетики» та Проєкт «Центр досліджень кібербезпеки» є прикладами того, як міжнародна проєктна діяльність та фандрайзинг можуть сприяти реалізації організаційно-дослідницьких проєктів. Проєкт «Розвиток інновацій у сфері енергетики» реалізується Українським інститутом майбутнього спільно з німецькою компанією Siemens,

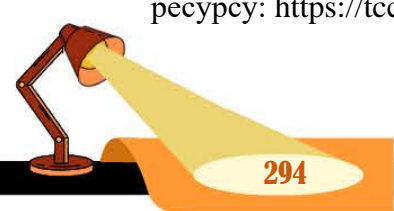
він спрямований на розвиток інноваційних технологій у сфері енергетики в Україні, фінансується за рахунок коштів німецького уряду.

Проект «Центр досліджень кібербезпеки» реалізується Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» спільно з американським університетом Карнегі-Меллон, він спрямований на створення Центру досліджень кібербезпеки в Україні, фінансується за рахунок коштів американського уряду. Отже, міжнародна проектна діяльність та фандрайзинг є важливими інструментами для реалізації організаційно-дослідницьких проектів, вони дозволяють організаціям залучати ресурси, досвід та експертизу з інших країн, а також сприяють поширенню знань та ідей тощо.

Висновки. В умовах глобальної економічної інтеграції міжнародна проектна діяльність є важливим інструментом для розвитку країни. Російсько-українська війна в Україні завдала значних руйнувань інфраструктурі, промисловості та соціальній сфері країни. Відновлення України потребує значних інвестицій, які можуть бути залучені в рамках міжнародних проектів. Україна прагне вступити до Європейського Союзу, міжнародна проектна діяльність є важливим фактором інтеграції України до європейського економічного простору також. Досягнення спільних цілей відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку та відновленні України і дозволяє: отримати доступ до міжнародної фінансової допомоги, необхідної для відновлення країни; впровадити сучасні технології та практики, які сприяють підвищенню якості життя населення; сприяти розвитку міжнародного співробітництва та зміцненню позицій України на світовій арені всупереч війні. У випадку України, міжнародна проектна діяльність та фандрайзинг є особливо важливими інструментами взаємодії, оскільки країна потребує значних ресурсів для відновлення під час війни та після перемоги.

Література:

1. Lake R. Angel Investing vs. Crowdfunding: How to Raise Money for Your Startup?. 2016. URL: <https://www.investopedia.com/articles/investing/010416/angelinvesting-vs-crowdfunding-how-raise-money-your-startup.asp>
2. Toal R. Fundraising Essentials: Creating the perfect fundraising mix for your NGO URL: <http://www.fundsforngos.org/free-resources-for-ngos/fundraising-essentials-creating-perfect-fundraising-mix-ngo/>
3. Aktion Deutschland Hilft [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/aktiondeutschlandhilft.de> (дата звернення 22.02.2024).
4. AWO International [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/awointernational.de> (дата звернення 23.10.2023).
5. Crown Agents [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/crownagents> (дата звернення 23.02.2024).
6. Tactical Combat Casualty Care – TCCC [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://tccc.org.ua/> (дата звернення 23.02.2024).

7. Fundraising INFO.com. Режим доступу: [http:// www.fundraisinginfo.com/](http://www.fundraisinginfo.com/) (дата звернення 23.02.2024).

8. Smyrnov, I., Hryniuk, D., Smochko, N., Rastvorova, M., and Svyshcho, V. (2023). The Phenomenon Of The Volunteer Initiative In The Context Of The Development Of Social And Military Volunteering During The Enemy Invasion Of Sovereign Ukraine, Inequality, Informational Warfare, Fakes and Self-Regulation in Education and Upbringing of Youth, Youth Voice Journal Vol. I, pp. 72-89. ISBN (ONLINE): 978-1-911634-78-2. URL: <https://www.rj4allpublications.com/product/the-phenomenon-of-the-volunteer-initiative/>

References:

1. Lake R. Angel Investing vs. Crowdfunding: How to Raise Money for Your Startup? 2016. Retrieved from <https://www.investopedia.com/articles/investing/010416/angelinvesting-vs-crowdfunding-how-raise-money-your-startup.asp>

2. Toal R. Fundraising Essentials: Creating the perfect fundraising mix for your NGO. Retrieved from <http://www.fundsforngos.org/free-resources-for-ngos/fundraising-essentials-creating-perfect-fundraising-mix-ngo/>

3. Aktion Deutschland Hilft. Retrieved from <https://www.facebook.com/aktiondeutschlandhilft.de>.

4. AWO International. Retrieved from <https://www.facebook.com/awointernational.de>

5. Crown Agents. Retrieved from <https://www.facebook.com/crownagents>

6. Tactical Combat Casualty Care – TCCC Retrieved from <https://tccc.org.ua/>

7. Fundraising INFO.com. Retrieved from [http:// www.fundraisinginfo.com/](http://www.fundraisinginfo.com/) [in Ukrainian].

8. Smyrnov, I., Hryniuk, D., Smochko, N., Rastvorova, M., and Svyshcho, V. (2023). The Phenomenon Of The Volunteer Initiative In The Context Of The Development Of Social And Military Volunteering During The Enemy Invasion Of Sovereign Ukraine, Inequality, Informational Warfare, Fakes and Self-Regulation in Education and Upbringing of Youth, Youth Voice Journal Vol. I, pp. 72-89. ISBN (ONLINE): 978-1-911634-78-2. Retrieved from <https://www.rj4allpublications.com/product/the-phenomenon-of-the-volunteer-initiative/>

